

25. posvetovanje:
Gospodarski subjekti na trgu
Portorož, 18. 5. 2017

DRŽAVNA POMOČ ZA GRADNJO, VZDRŽEVANJE IN/ALI UPRAVLJANJE INFRASTRUKTURE

IZR. PROF. DR. ALEŠ FERČIČ
PRAVNA FAKULTETA UNIVERZE V MARIBORU
ales.fercic@um.si

Uvodna pojasnila [1]

- Čl. 107(1) PDEU:
Razen če Pogodbi, tj. PEU in PDEU, ne določata drugače, je vsaka pomoč, ki jo dodeli država članica, ali kakršna koli vrsta pomoči iz državnih sredstev, ki izkrivlja ali bi lahko izkrivljala konkurenco z dajanjem prednosti posameznim podjetjem ali proizvodnji posameznega blaga, nezdružljiva z notranjim trgovom, kolikor prizadene trgovino med državami članicami.
- Državna pomoč kot strup ali zdravilo?
> načelna nezdružljivost z notranjim trgovom ob hkratni široki paleti izjem.

Uvodna pojasnila [2]

- Državna pomoč v smislu čl. 107(1) PDEU:
 - > kumulativno določeni pogoji:
 - javni ukrep (pripisljiv javni oblasti) neposredno ali posredno involvira javna sredstva
 - gospodarska prednost ali korist za vsaj eno podjetje
 - selektiven učinek
 - (potencialno) izkrivljanje tržne konkurence
 - (potencialen) vpliv na trgovanje med vsaj dvema državama članicama.
- (Glavne) obveznosti v primeru, če je javni ukrep državna pomoč:
 - > priglasitev in mirovanje v smislu čl. 108(3) PDEU
 - obveznosti znotraj države članice
 - obveznosti države članice v razmerju do Evropske unije
 - > gl. *infra*.
- (Glavne) posledice kršitev pravil o državnih pomočeh:
 - > vračilo oziroma izterjava nominalnega zneska, povečanega za obresti
 - > odškodnina
 - > denarna kazen
 - > blokada državnih pomoči, ki so združljive z notranjim trgov.

3

Kdo je lahko prejemnik državne pomoči v zvezi z infrastrukturo?

- Potencialni prejemniki državne pomoči v zvezi z gradnjo, vzdrževanjem, upravljanjem in uporabo infrastrukture:
 - > gradbinec oziroma nosilec projekta
 - > lastnik oziroma imetnik infrastrukture
 - > operater infrastrukture
 - > uporabnik infrastrukture.
- V praksi lahko prihaja do kopičenja oziroma prekrivanja vlog.
- Prejemnik državne pomoči v smislu čl. 107(1) PDEU je lahko le podjetje, torej oseba, ki izvaja vsaj eno gospodarsko dejavnost.
- Če državna pomoč enkrat pride v ‚sistem‘, se lahko znotraj njega prenaša naprej po posameznih ravneh (v skrajnem primeru vse do uporabnika infrastrukture).

4

Kdaj gre za gospodarsko infrastrukturo in zakaj je to pomembno? [1]

- Sprva se pravila Evropske unije o državnih pomočeh načeloma niso uporabljala za javno financiranje infrastrukture, vendar se je sčasoma to spremenilo, gl. npr.:
 - > Aéroports de Paris: T-128/98, C-82/01 P
 - upravljanje (komercialnega) letališča je gospodarska dejavnost
 - presoja z vidika pravil o državnih pomočeh (mejniki, pravno relevanten z vidika obveznosti priglasitve in mirovanja)
 - > Flughafen Leipzig-Halle: T-443/08, T-455/08, C-288/11 P
 - gradnja vzletno-pristajalne steze na (komercialnem) letališču je gospodarska dejavnost
 - presoja z vidika pravil o državnih pomočeh.
- Torej:
 - > pravila Evropske unije o državnih pomočeh se dandanes načeloma uporabljajo v primeru javnega financiranja gospodarske infrastrukture
 - > vendar... za državno pomoč morajo biti izpolnjeni vsi pogoji iz čl. 107(1) PDEU, zato vsako javno financiranje gospodarske infrastrukture ni nujno državna pomoč, hkrati pa vsaka državna pomoč ni nujno nezdružljiva z notranjim trgov, zato vsako javno financiranje gospodarske infrastrukture, ki je državna pomoč, ni nujno nedopustno.

5

Kdaj gre za gospodarsko infrastrukturo in zakaj je to pomembno? [2]

- Negospodarska infrastruktura:
 - > uporablja se za izvajanje negospodarske dejavnosti ali oblastnega delovanja
 - > izbrani primeri:
 - vojaško letališče, vadbišče in drugi vojaški objekti
 - policijski in carinski objekti,
 - ceste, za uporabo katerih se ne plača pristna cestnina
 - infrastruktura za zaščito pred poplavami in plazovi.
- Gospodarska infrastruktura:
 - > uporablja se za izvajanje vsaj ene gospodarske dejavnosti
 - > izbrani primeri:
 - širokopasovno omrežje na rentabilnih območjih
 - plinovod
 - komercialno letališče.
 - Opombe:
 - > večina infrastrukture se ne more avtomatično klasificirati v eno ali drugo skupino (potreba je presoja za vsak primer posebej)
 - > preoblikovanje negospodarske infrastrukture v gospodarsko infrastrukturo
 - > kombinirana infrastruktura.

6

